

Kontaktudvalget på Statens Serum Institut

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

14. september 2012

Tillidsrepræsentanterne på Statens Serum Institut vil med dette åbne brev gøre Sundheds- og Forebyggelsesudvalget opmærksom på, at de varslede hjemtagninger af diagnostiske analyser til Region Hovedstaden kan få konsekvenser for den danske sundhed.

Statens Serum Institut's opgaver er beskrevet i Sundhedslovens § 222 og fastslår blandt andet, at Statens Serum Institut skal forebygge og bekæmpe smitsomme sygdomme og er landets centrallaboratorium. Hvad det indebærer at være landets centrallaboratorium er præciseret i lovens bemærkninger. Her fremgår det, at Statens Serum Institut på "... det diagnostiske område ... tilbyder analyser til sundhedsvæsenet m.fl., både hvad angår rutinediagnostik, specialiserede analyser og referencefunktioner i form af f.eks. teknisk ekspertise og rådgivning. En stor bredde i de diagnostiske aktiviteter er en betingelse for en effektiv beredskabsvaretagelse".

Sidstnævnte – en stor bredde og dermed som forudsætning for en effektiv beredskabsvaretagelse – udfordres nu.

Baggrunden er, at Region Hovedstaden har pr. 1. januar 2013 varslet hjemtagninger af analyser til egne laboratorier. Analyser, som hidtil er blevet udført på SSI. Dette vil bevirke, at Statens Serum Institut's omsætning falder med knapt 100 millioner kr. Med de udmeldte hjemtagninger vil Statens Serum Institut's muligheder for at varetage opgaven som centrallaboratorium for Danmark samt rollen som nøgleinstitution i forhold til analyser af sjældne sygdomme (f.eks. miltbrand, stivkrampe, tuberkulose og pølseforgiftning) overvågning af epidemier (f.eks. salmonella) og udvikling af nye analyser (f.eks. overfor H1N1) blive forringet.

De varslede hjemtagninger vil medføre personalereduktioner, hvilket vi som tillidsrepræsentanter naturligvis er meget bekymrede for. Efter Region Sjællands hjemtagninger i januar 2012, oplevede vi desuden, at regionen ikke var i stand til at håndtere de mange hjemtagne prøver. Resultatet var, at Statens Serum Institut var nødt til at ansætte nogle af de netop fyrede medarbejdere som vikarer, for at kunne udføre de berørte analyser. Vi frygter en gentagelse af dette med Region Hovedstadens varslede hjemtagninger.

Endelig er vi meget bekymrede for, om Statens Serum Institut kan fastholde de meget dygtige medarbejdere og dermed opretholde den høje faglige ekspertise, som Statens Serum Institut med sit innovative og tværfaglige miljø, er anerkendt for både nationalt og internationalt, og som er en forudsætning for et godt beredskab overfor smitsomme sygdomme og epidemier.

Vi beder Sundheds- og Forebyggelsesudvalget om at tage stilling til følgende spørgsmål:

- Hvordan sikres overvågning af smitsomme sygdomme på nationalt plan fremover?
- Hvordan sikres det, at der fremover er national adgang til at få stillet meget sjældne diagnoser (f.eks. miltbrand)?
- Hvordan sikres en ensartet diagnostik for danske patienter mellem regionerne, og at de hjemtagne analyser ikke bliver nedlagt?
- Hvordan sikres det, at prøver sendes til analyse på et centralt laboratorium med standardiseret metodik, hvis analysen ikke er oprettet regionalt?
- Har man fra politisk side overvejet, hvordan man undgår at de faglige kompetencer, der i øjeblikket findes indenfor overvågning og beredskab på Statens Serum Institut går tabt. Skal Statens Serum Institut fortsat fungere som sikkerhedsnet for det danske samfund, og hvilken placering skal Statens Serum Institut have i sundhedsvæsenet?
- Hvilken rolle har man tiltænkt Statens Serum Institut i fremtiden som landets centrallaboratorium?

Spørgsmålene stilles med baggrund i nedenstående beskrivelser.

Diagnostik

På mange områder er der ikke standarder for udførelsen af en analyse. Hvis ikke der er fælles retningslinjer og standarder risikerer Danmark, at diagnostikken udvikler sig forskelligt og dermed ikke kan sammenlignes. Som et eksempel kan nævnes, at forekomsten af Verotoksinproducerende *E. coli* (VTEC) er forskellig imellem regionerne, bl.a. fordi undersøgelsen ikke er indført på flere sygehuse. Sidste sommers *E. coli* – udbrud i Tyskland (hvor 53 patienter døde) viste, at det er af afgørende betydning at opdage sådan et udbrud meget tidligt.

En yderligere konsekvens af de regionale hjemtagninger kan være, at specifikke analyser bliver nedlagt. Et område, der kunne blive berørt af dette er serologiske analyser¹ for fødevarerelaterede infektioner med f.eks. *Salmonella* og *Campylobacter*, hvor den serologiske diagnostik er kompliceret. Serologiske analyser, hvor man kan påvise en infektion hos patienten efter at denne er blevet rask, vides at være langt mere følsomme end dyrkning og er vigtige pejlemærker for den sande forekomst af visse sygdomme.

¹ Serologisk analyse: Blodprøve, hvor man ser efter antistoffer mod en bestemt infektion. I visse tilfælde er infektionen overstået, men patienten har stadig antistoffer som indebærer, at det er meget sandsynligt at man har haft den bestemte infektion.

Overvågning og smitteberedskab

Som centrallaboratorium har Statens Serum Institut til opgave at overvåge og indgå i det operationelle beredskab mod smitsomme sygdomme. Overvågningen er afhængig af sammenlignelige resultater og metoder. En del af overvågningen foretages ved hjælp af indberetninger (fra læger, embedslæger og sygehuse), og en del af overvågningen foretages ved at analysere mikrobiologiske prøver fra patienterne.

Statens Serum Institut er nationalt og internationalt anerkendt for sin aktive deltagelse i standardisering af metoder, men i Danmark er der ingen krav til anvendelsen af de samme standardiserede metoder og regionerne kan frit bestemme, hvordan og hvor detaljeret de vil analysere de mikrobiologiske prøver.

Overvågning i dag kender ingen grænser. Statens Serum Institut deltager i mange dele af den europæiske og internationale overvågning. På Statens Serum Institut er der en lang tradition for et tæt samarbejde mellem afdeling for epidemiologi og referencelaboratorierne, som ikke findes regionalt. Alle sygdomsudbrud håndteres af embedslæger efter retningslinjer og rådgivning, der aftales mellem sundhedsstyrelsen og SSI. Det er endvidere også Statens Serum Institut, der via det internationale samarbejde har ekspertviden om nye sygdomme.

Denne unikke samling af kompetencer indenfor overvågning og diagnostisk, der i dag eksisterer på Statens Serum Institut er afgørende for det danske smitteberedskab. Det er af afgørende betydning, at diagnostikken er af en kvalitet, der gør at dette arbejde kan fortsætte og forbedres, så større udbrud opdages og forhindres så tidligt som muligt.

Kvalitet

Hjemtagning af diagnostiske ydelser fra Statens Serum Institut til regionerne kan medføre en uensartet kvalitet i analyserne. Statens Serum Institut's laboratorier er kvalitetssikret efter ISO-standarder efter internationale normer, der gør resultaterne sammenlignelige tværs hen over grænserne, hvilket ikke er tilfældet i regionerne.

WHO anbefaler at medlemslandene:

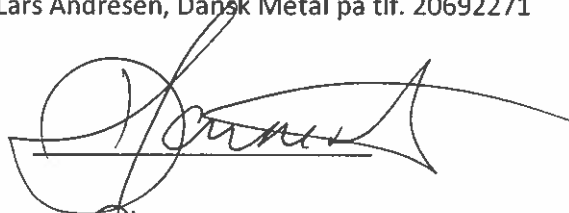
- etablerer en national struktur, der understøtter et landsdækkende laboratorie-kvalitetssystem
- etablerer nationale laboratoriestandarder
- indfører større laboratorier til kvalitetsprogrammer

Med venlig hilsen,

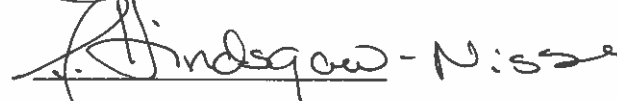
Tillidsrepræsentanterne på Statens Serum Institut.

Kontaktperson: Kontaktudvalgsformand Lars Andresen, Dansk Metal på tlf. 20692271

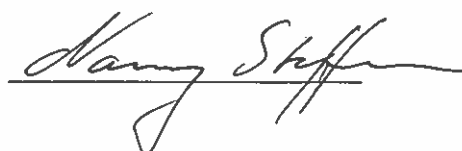
HK STAT Kontor og Samdata

HK STAT Dansk Laborantforening

Farmakonomforeningen

Danske Bioanalytikere

Elsa Oehlhelmsen

Teknisk Landsforbund

A. Knudsen

Lager-, Post- og Servicearbejderne

Jens W. Jensen

Dansk Metal

Lea Petersen

Dansk El-forbund

Dennis P. Bech

StK Co

Henrik Christensen

Dansk Sygeplejeråd

Monika Kjær

Ingeniørforbundet i Danmark

Steffen

Dansk Magisterforening

Steffen

Yngre Læger

Bolette Seborg

Pharma Danmark

Laura Møller 14.09.2012

DJØF

Michael

DAJM (Den Danske Dyr læge forening,

Arkitektforbund, Jordbrugs Akademiker, Dansk Mejeriingeniør Forening)

M.F. Amundsen